

**Bolajon,
portfelingda
nima bor?**

2 - 3 - betda

**«Oltin toj»ning
g'olibi kim?**

5 - betda

**O'zbek
adabiyotining
faxri**

7 - betda

**Bolakaylar,
bularni
bilasizmi?**

8 - betda

Ona yurti - oltin beshig

TONG yulduzi

O'zbekiston Respublikasi bolalari va o'smirlari gazetasi

2007-yil
5 - 11 -
mart
N:10
(66603)

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqq boshlagan

SEHRGAR NAVRO'Z

Oftobning mehrini Ona yer tuydi,
Boychechak boshini ko'tardi ilk bor.
Tabiat kelinchak libosin kiydi,
Assalom, nozanin, go'zal Navbahor!

Toshlar orasidan mo'ralar ravoch,
Qir-u adirlarga to'shaldi gilam.
Olis o'lkalardan qaytdi qaldirg'och,
Assalom, sarvinoz dilrabo ko'klam!

O'riklar shoxida oppoq hayajon,
Tuyg'ular tug'yoni aytmoq bo'lar so'z,
Qaytadan tug'ildi dunyo nogahon,
Assalom, ey, ulug' sehrgar Navro'z!

Muhiddin OMON

XUSHXABAR

Kitobsevar aqlli bolalar!

Sevimli yozuvchi bobongiz Xudoyberdi To'xtaboyevning asarlari dunyoning juda ko'p tillariga tarjima qilingan. Yaqinda xushxabar oldik: u kishining asarlari xorijda nashr etilibdi. Sizlarning nomingizdan adibni tabriklaymiz va keyingi sonlarda bu to'g'rida kengroq ma'lumot berishga harakat qilamiz.

Bugundan e'tiboran yozuvchining yangi ertagidan parcha berib boramiz.

Ertak bilan 6-sahifada tanishasiz.

TOSHKENTNING SAMARQAND DARVOZASI

«Vatan ichra mo'jaz Vatanim»
insholar tanloviga

Maktabimiz bizning ikkinchi uyimiz sanaladi. Demak, «uy»imiz joylashgan go'sha ham biz uchun juda qadrlidir. Shunday ekan, uning tinchligi, obodligi uchun biz ham qayg'urishimiz, tarixini yaxshi bilishimiz lozim.

Shu maqsadda Shayxontohur tumanidagi 13-maktabimiz joylashgan «Samarqand darvoza» guzarining tarixi bilan qiziqdim.

Otaxonlarning aytishlaricha, Toshkentning 12 darvozasidan biri joylashgani uchun «Samarqand darvoza» deb nomlangan bu mahalla azaldan juda fayzli, aholisi ahil, mehr-oqibatli bo'lgan ekan. Uch tomonida choyxonalar bo'lib, sozandalar, xonandalar ishtirokida yig'inlar o'tkazilar, dorbozlar, qiziqchilar tomoshalar

qo'yib, guzarini saylgohga aylantirib yuborisharkan. Choyxonalar yonida baland-baland ustunlar bo'lib, ularga o'rnatilgan kerosinli osma chiroqlar mahallani charog'on qilib turarkan. Mahalliy aholi «interes» deb nom qo'yib olgan bu chiroqlarni Toshpo'lat ota degan odam har kuni yoqib, o'chirib turgan ekanlar.

1936-37-yillarda Usmon Yusupovning tashabbusi bilan mahallada 2 qavatli maktab qad rostlabdi. 1960-yilda qurilgan bolalar bog'chasi mahalla kichkintoylarini o'z bag'riga olibdi. Guzar hududida bog'lar ko'p bo'lgani uchun A.Xoliqov ko'chasida

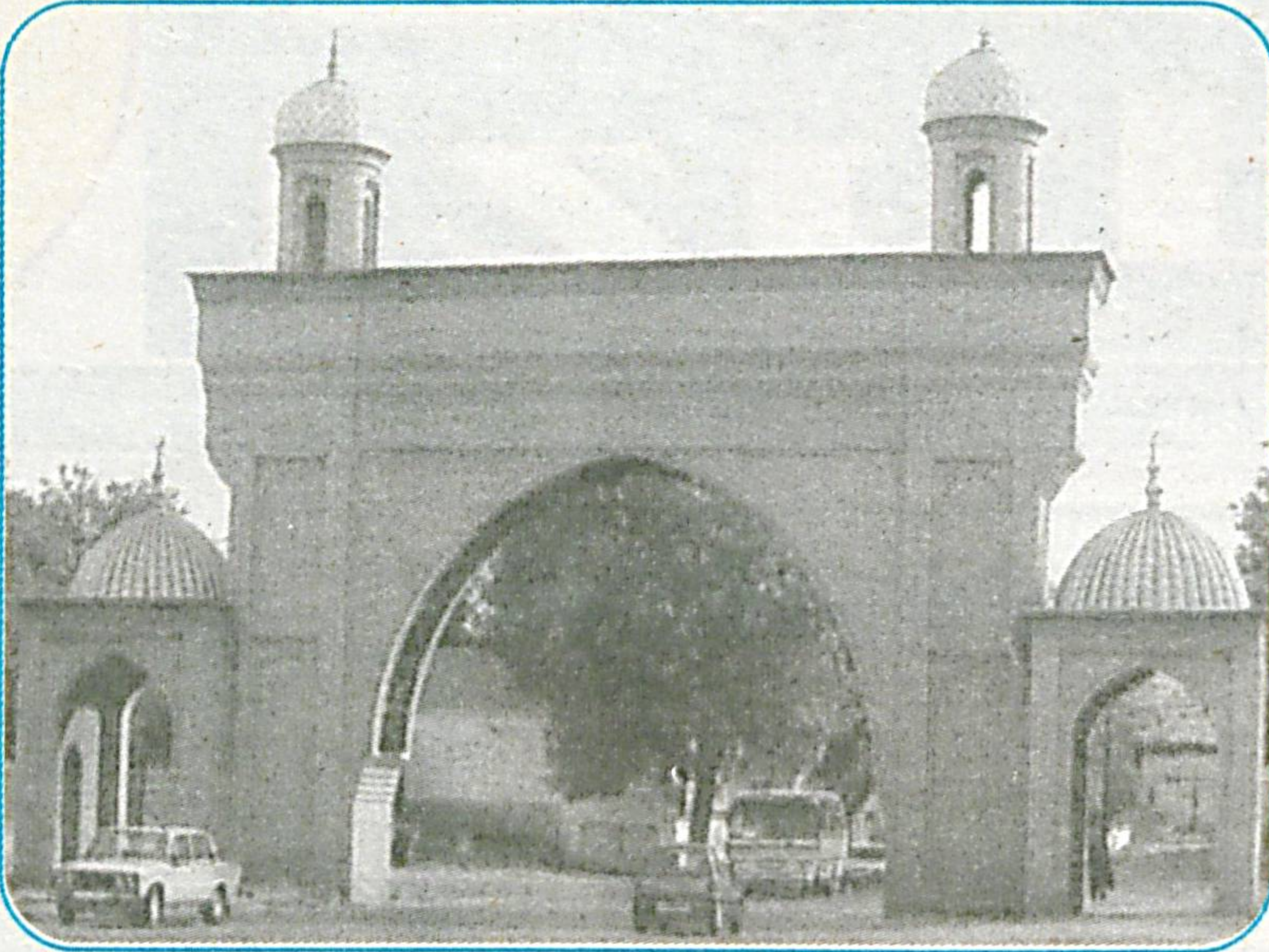
bolalar oromgohi ham qurilibdi.

Ushbu mahallada juda ko'plab xalqimiz ardog'idagi taniqli insonlar yashab, ijod qilishgan. O'zbekiston Qahramoni, sevimli yozuvchimiz Said Ahmad, romannavis Abdulla Qodiriy – Julqunboylar shular jumlasidandir. Yozuvchining ijodxonasi hozirda ham saqlanib kelinmoqda. O'zbek folklori asoschisi – Muzayana Alaviya, «Mushtum» jurnalining taniqli rassomi Alijon Xoliqov hamda O'zbekiston xalq artisti Tolib Karimovlar mahallaning faxrli fuqarolari hisoblana-dilar.

2004-yilda bundan 50 yil avval qurilgan eski choyxona va mahalla binosi o'rnida yangi mahalla idorasi va otalar choyxonasi qad rostladi. Termiz ko'chasida g i tashlandiq choyxona Sobidxon Karimxo'jayev degan insonning himmati bilan qayta tiklandi.

«Samarqand darvoza»si 1994-yili ramziy ma'noda arka ko'rinishida homiy fuqarolar tomonidan qayta barpo etildi. Hozirgi kunda qayta ta'mirlangan bu darvoza zamonaviy Toshkentda qadimiy me'morchilik uslublari qo'llanilgan yagona darvoza hisoblanadi.

Vatan ichra mo'jaz Vatanimiz sanalmish mahallamizning milliy qadriyatlarimiz, an'analimiz saqlangan holda kundan-kunga ko'rkamlashib, chiroy ochib borayotganidan biz ham behad shodmiz.

YURTBGA QASIDA

So'zlar ummonining qa'riga tushib,
Sen uchun gavharlar terayin, Vatan.
Yurakdan ilhomim to'lqini toshib,
Eng go'zal injuni berayin, Vatan.
Samoga boqdim-u, quyoshni ko'rdim,
Oftobning taftidan vujudim kuydi.
Hovuch tuprog'ingni oldim-u, o'pdim,
Qalbm sening taftli mehringni tuydi.
Tog'laring samodan bo'salar olgan,
Bog'laring jannatning andozasidir.
Mahobating ko'rib kimlar lol qolgan,
Buyukliging Tangri nazzorasidir.
Mening Vatanim bu – manglayi kuyib,
Burchakda mung'aygan loysuvoq tandir.
Mening onajonim tong isin tuyib,
Shirmoy nonlar yopgan oddiy Vatandir.
Mening Vatanim bu – bo'yog'i o'chib,
Uydan chiqsam ingrab g'ichirlar eshik.
Mening Vatanim bu – bag'rini ochib,
Yetimday mo'ltirab qolgan tol beshik.
Hech yo'qsa yomg'irning tomchisi kabi,
Biron giyohingga bersaydim hayot.
Bulbuldek tonglarning kuychisi kabi,
Ming ohanglar ila aytsaydim bayot.
Yoki sahar chog'i shabnam singari,
Bag'ringdan g'uboring yuva olsaydim.
Daydi shamollardek kezib sar-sari,
Zarra anduhingni quva olsaydim.
Ko'ksimda yuragim lovullab turar,
Qonim ham gupurib oqadi bunda.
Xuddi kapalakdek hayotim so'nar,
Senga muhabbatim susaygan kunda.

Akrom MALIKOV,
Toshkent viloyati, Piskent shahridagi
7-maktabning 10-sinf o'quvchisi.

«Onajonim – mehrbonim,
Sen-la yorug' qalb-jahonim» insholar tanloviga

HAMMA ONALAR GO'ZAL

ONA! Bu muqaddas so'zni hishayajonsiz aytib bo'lmaydi. Ishonmasangiz, aytib ko'ring. Qalbingiz quvonchga, faxr va iftixorga to'lib ketmasa, menga keling.

Onalar aziz va mo'tabarlar, tengsiz xilqatdirlar. Bu ta'rif-u tavsiflarni qancha davom ettirsak, shuncha oz. Chunki o'zligini unutib, farzandim deb yashaydigan bu insonlar har qancha e'zozu ehtiromga loyiqdirlar.

Barcha insonlar kabi onalarning ham qalblari

orzularga limmo-lim. Bizning kamolimiz, porloq kelajagimiz ularning baxtidir.

Hech bir joyda onalar bizning yurtimizdagidek e'zozli, ardoqli emaslar, nazarimda. Buni «Jannat onalar oyog'i ostidadir» deya ularga nisbat qilinadigan iboradan ham bilsa bo'ladi.

Qay bir boladan so'ramang, mening onam hammadan chiroyli, deydi. Demak, yurtimizdagi barcha onalar go'zaldirlar.

Akmal MURODOV,
Toshkent viloyati, Bo'stonliq tumanidagi
11-maktabning 7-sinf o'quvchisi.

Hilola RAVSHANBEKOVA.

Bekatladi ikki o'quvchi e'tiborimni tortdi. Biri boshlang'ich sinfda o'qisa kerak, yelkasiga ilib olgan portfeli semizgina. Ikkinchisi esa qo'lida 4-5ta daftar va ikkitagina kitob solingan «tadbirkorlar» papkasini 13-14 yoshlar chamasidagi o'smir ko'tarib olgan.

Qiziqishimning boisi, katta bolaning kichik, kichik bolakayning esa katta portfeli edi.

–Bolajon, portfelingda nimalar bor?

BOLAJON,

–Kitob va daftarlarim, rangli bo'yog'im, yana boshqa kerakli narsalarim,– javob berdi kichigi.

–Og'irlik qilmaydimi?

–Yo'-o'q. Bularning hammasini maktabga chiqqanimda sovg'a qilishgan.

–Sening papkang yo'qmi?-so'rayman o'smirdan.

–Bor, uyda.

–Darsliklaring ham uydami?

–Darsliklarim doim kerak bo'lmaydi, – so'ng o'smir menga darsliklar tez-tez o'zgarayotgani, ayrim matnlar hali darslikda yo'qligi haqida gapira ketdi. O'smirning e'tirozlari meni Respublika Ta'lim Markaziga yetakladi. Suhbatni RTM direktori o'rinbosari Muhabbat Tillaboyeva bilan boshladik:

–Ba'zan ota-onalarning «Darsliklar nega o'zgaraveradi, sotib olishga ham odam ikkilanadi», degan e'tirozlari quloqqa chalinadi. Darsliklar borasidagi bu muammolar qachon yechimini topadi?

–1-sinf darsliklari har yili chop etiladi va Prezident sovg'asi sifatida har bir o'quvchiga beriladi. 2-4-sinf darsliklari har ikki yilda chop etilib, o'quvchilarga ijaraga beriladi. 5-9-sinf darsliklari esa har 4 yilda bir marta chop etilishi rejalashtirilgan. O'zgarishlarga keladigan bo'lsak, yangi avlod darsliklarining avvalgi darsliklardan bir qator ijobiy farqlari bor. Yangi avlod darsliklarini jahon standartlari darajasiga yetkazish bilan bir qatorda bichimining dizayni o'zgartirilib, rangli rasmlar bilan boyitilgan. Hajmi esa o'quvchiga yengil bo'lishi uchun kichraytirilgan. Tanlovda g'olib bo'lgan

Ixtirochi yoshlar

Respublika o'quvchilar texnik ijodiyot markazining 136ta viloyat bo'limlari mavjud bo'lib, ularda texnik ta'lim-tarbiya olayotgan aksariyat o'quvchilar turli texnik yo'nalishdagi to'garaklarga jalb etilgan.

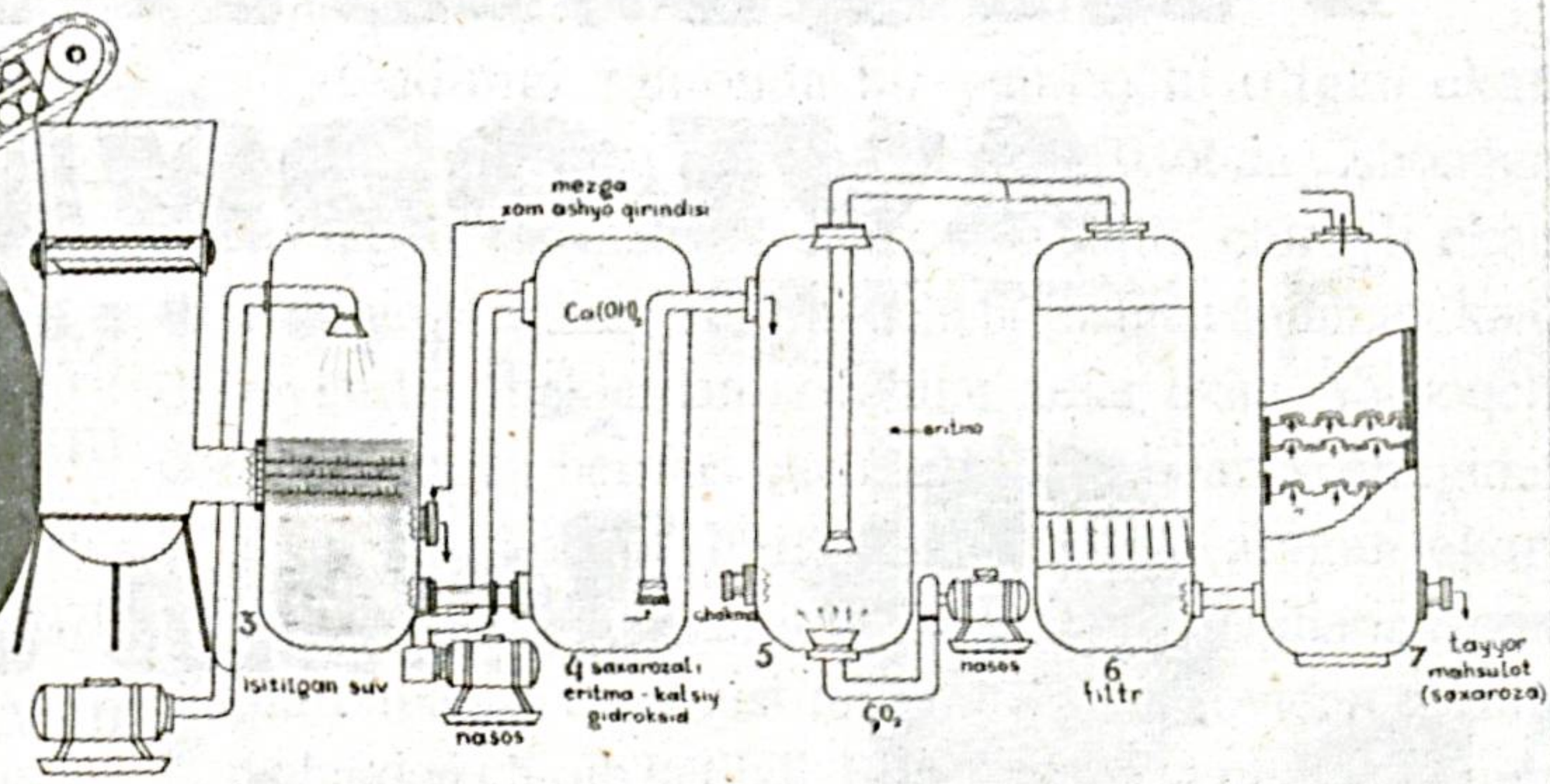
O'quvchi-yoshlarni texnik modellashtirish va konstruksiyalashga jalb etish, ularning mashinalar, mexanizmlardan xalq xo'jaligida foydalanish haqidagi bilimlarini kengaytirishga imkon yaratadi.

Shunday izlanuvchan yoshlardan biri Munira Otoboyeva Samarqand viloyatining Oqdaryo tumanida istiqomat qiladi. U qand lavlagi va tarvuzdan shakar tayyorlash texnologiyasini ixtiro qildi. 2006- yilda Toshkent Davlat Texnika universiteti hamda Respublika o'quvchilar texnik ijodiyot Markazi hamkorligida o'tkazilgan umumiy o'rta ta'lim maktab-o'quvchilarining Respublika «Ijodkor-ixtirochi bolalar ko'rik-tanlovi» g'olibi bo'ldi. «Sanoat va agrosanoat» yo'nalishi bo'yicha «Kichik saxaroza (shakar)» ishlab chiqaruvchi qurilma loyihasi bilan 1-o'rinni egalladi.

Bunday iqtidorli ijodkor o'g'il-qizlarimizga bilim va mahoratlarini o'z tengdoshlari orasida namoyish etishlari uchun yana-da kengroq imkoniyatlar yaratish lozim.

Shoyad, ularga havas qilib, yoshlarimiz orasida texnika bilimdonlari soni orta borsa.

Botir RAMAZONOV, jamoatchi muxbir.

MUNIRANING «ZAVODI»**KICHIK SAXAROZA (SHAKAR) ISHLAB CHIQRISH QURILMASI LOYIHASI.**

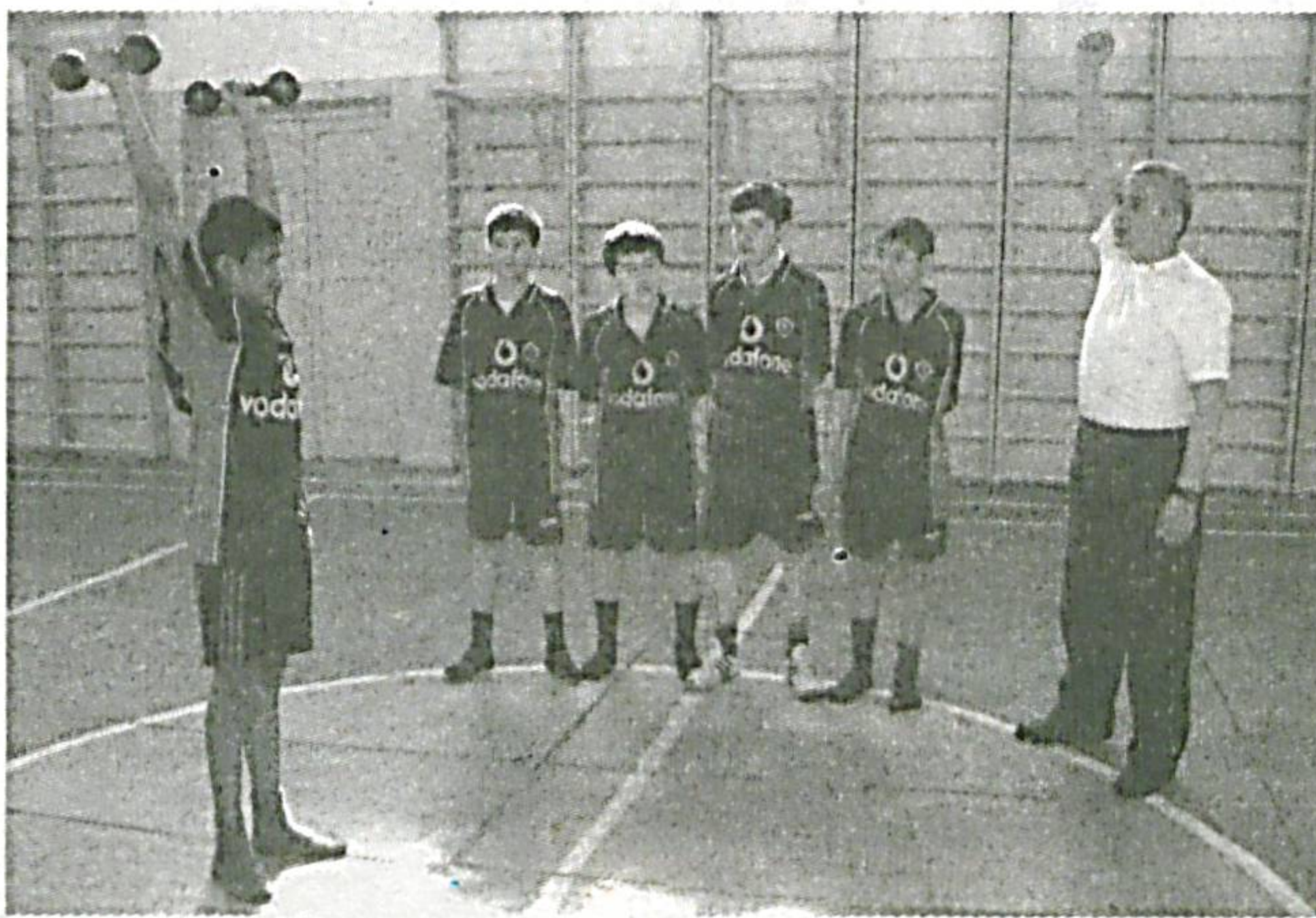
1-Uzatish qurilmasi P9 KT2-3 2-Xom ashyoni maydalaydigan apparat-A9-KIP 3-saxarozani suvda eritish qurilmasi (diffuzor) 4-Eritmani ohokli suv bilan ishlash apparati 5-Eritmani uglerod iv oksid bilan ishlash bunkeri 6-Filtrlash qurilmasi 7-Eritmani vakuum apparatlarida bug'latish sentra fugalosh

QALBNING SOG'LIGI MUHIM

O'z qadrdon go'shasi - oilasi, mehribon ota-onasi bag'rida o'sib-unishni qay bir bola xohlamaydi deysiz?!

Afsuski, bunday baxtdan bebahra, boquvchisi yoki sog'ligini yo'qotgani bois «Mehribonlik uy»lari hamda sog'lomlashtirish maktab-internatlarida tarbiyalanayotgan o'g'il-qizlar ham oz emas.

Yaqinda ana shunday maskanlarda bo'ldik, tarbiyalanuvchilar uchun yaratilgan shart-sharoitlar bilan

tanishdik.

Poytaxtimizning Mirzo Ulug'bek tumanida joylashgan 105-yordamchi maktab-internatda aqli zaifroq yoki darslarni o'zlashtirishi sust bo'lgan bolajonlar Muslima Yo'lechiyeva, Feruza Azimova, Shoira Ismatullayeva kabi jonkuyar murabbiy va tarbiyachilar ardog'ida ulg'ayishyapti. Mazkur bilim maskani direktori Maktuba Yo'ldosheva hamda ma'rifat ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari Ra'no opa boshchiligida tarbiyalanuvchilarni sog'lomlashtirish,

darsliklarda rangli illyustratsiyalar berilgan bo'lib, matnlar, test topshiriqlari yashil, ko'k, quyuq qora ranglarda ajratib berilgan. Avvalgisining bichimi 84x108 sm. bo'lgan bo'lsa, hozirgisiniki 70x90 sm.

-Demak, tanlov darsliklar o'zgarishiga sabab bo'lmoqda. Shunday ekan, bunday tanlovlar necha yilda o'tgani ma'qul? Mukammal bir darslik 5-6 yilga

-Darsliklarning yangi avlodini yaratish borasidagi ijodiy ishlar yaxshi. Lekin keyingi yillarda aniq fanlar - algebra, geometriya, fizika, astronomiyalarni tubdan o'zgartirishga nima sabab? Yangi kitob yaratish bilan qonun-qoidalar o'zgarib qolmaydiku?

- Avvalgi darsliklar faqat rus tilidan tarjima edi. Darsliklarning yangi avlodi

(Davomi 6-betda).

2007-yil - Ijtimoiy himoya yili

ijtimoiy huquqlari, manfaatlarini himoya qilish, madaniy-maishiy sharoitlar yaratish, ularni ijtimoiy mehnatga moslashtirish borasida talaygina ibratli ishlar amalga oshirilyapti.

Internat bosh yetakchisi Umida Sultonova esa bolajonlarning darsdan bo'sh vaqtlarini mazmunli o'tkazishlariga astoydil harakat qiladi. Aqida Azimova boshchiligidagi rassomlik va kulolchilik, Lyudmila Orlova boshqarayotgan raqqosalar, Muyassar Tojiboyeva rahbarligidagi yosh ijodkorlar to'garaklarining gavjumligini aytmaysizmi?! Ularning ishtirokchilari uyushtiradigan «Balli, qizlar!», «Mehrjon», «Quvnoqlar va zukkolar», «Sehrli barmoqlar» kabi tanlov va kechalarni nafaqat o'quvchilar, balki o'qituvchilar ham maroq bilan tomosha qilishadi. Shunday kezlarda ularning ko'zlarida quvonch yoshlari halqalanadi. Mashaqqatli mehnatlari samarasini ko'rib, quvonmay bo'ladimi, axir?! Homiy tashkilotlarning qimmatbaho sovg'alari esa o'quvchilarni yangi-yangi yutuqlar sari ruhlantirishi tayin.

PORTFELINGDA NIMA BOR?

xizmat qilishi uchun RTMda qanday ishlar amalga oshirilyapti?

-Tanlov 4 yilda bir o'tkazilishi qat'iy qilib belgilangan. Shuning uchun savolnomalar tarqatilib, mutaxassis, ota-ona, o'quvchi, uslubehi, olim va o'qituvchilarning fikrlarini o'rganyapmiz. Keyin ekspert guruhlar tomonidan darsliklar mazmuni qayta ko'rib chiqilmoqda.

-Ota-onalar 2007-2008-o'quv yili uchun qaysi darsliklarni sotib olishlari mumkin? Yangilanayotgan darsliklar haqida gapirib bersangiz.

-Yangi o'quv yili uchun 4-sinflarga matematika, rus tili, o'qish, 5-sinflar uchun adabiyot, matematika, o'zbek tili, ingliz tili, fransuz tili darsliklari tanlovi yakunlanib, g'olib mualliflar guruhi sentabr oyigacha darsliklarni taqdim etishadi.

Hamma darsliklar sotuvga chiqariladi, sababi, darslik o'quvchilar uchungina emas, talabalar, oliy o'quv yurtlari o'qituvchilari, mutaxassislar uchun ham kerak.

RTM filologiya bo'limi uslubchisi Nazira G'ulomova yangi darsliklar xususida quyidagilarni qo'shimcha qildilar:

-Joriy o'quv yilida 5-9-sinflar uchun adabiyot dastur va darsliklari takomillashtirildi. Ezop masallari, yozuvchi M.Qoriyev, Abay, Mahtumquli va jahon adabiyotidan ko'plab ijodkorlarning asarlari darslikka kiritildi. O'quvchilarga yordam sifatida yangi kiritilgan matnlar ilova tarzida tayyorlanmoqda. Shu sababli ayrim darslarda darslikdan foydalanilmaydi. 5-sinfda ham amaldagi darslikda Navoiyning «Mahbub ul-qulub» asaridan parcha berilgan, yangi dastur bo'yicha esa «Hayrat ul-abror»dan o'qitish kerak. Lekin yangi darslikdan 2007-o'quv yilidan boshlab foydalanish mumkin. Ungacha o'quvchi va o'qituvchilar biroz qiynalishadi.

esa o'zbek olimlari tomonidan yaratilgan. Aytaylik, 5-sinf uchun qaysi muallif darslik yozsa, uslubehi olim bilan birga «O'qituvchi» kitobini ham yaratadi. «O'qituvchi» kitobida o'tiladigan har bir mavzuning dars ishlanmasi, ma'muriy testlar, savol va topshiriqlar berilgan. Aniq fanlardagi ayrim mavzular o'quvchi yoshi, dunyoqarashi, qiziqishiga mos holda quyi sinfdan yuqori sinfga yoki aksincha, yuqori sinfdan quyi sinfga tushirilgan. Lekin o'qitish uslubi o'zgarmagan. Algebra, fizika, kimyo darsliklarida Al-Beruniy, Farg'oniy, Ibn Sino kabi bobolarimiz haqidagi ma'lumotlar berilgan.

-Maktab kutubxonasini faqat darsliklar bilan emas, balki darsliklarga yordam beruvchi, o'quvchining dunyoqarashini shakllantiruvchi, bilimni oshiruvchi qo'shimcha adabiyotlar bilan ham boyitish kerak emasmi?

-Maktab kutubxonasida ayni kunlarda «Boshlang'ich ta'lim», «G'uncha», «Gulxan» jurnallari, har bir o'quv fani bo'yicha «O'qituvchi» kitobi, ijodkor o'qituvchilarning dars ishlanmalari, RTMda chop etilayotgan uslubiy qo'llanmalar, turli anjuman tezislari mavjud. O'qituvchi hamda o'quvchilar kutubxonaga kirib, ulardan bemaol foydalanishlari mumkin.

Har bir yangilikni darslikka kiritish oson emasligini ota-onalar va ustozlar his qilib tushunishsa, ayni muddao bo'lardi. Hozirgi davr o'qituvchi va o'quvchilardan izlanishni, mustaqil o'qishni, ijodkorlikni talab etadi. O'ylaymizki, yangi avlod darsliklari Siz bolajonlarga fan sirlarini o'rganishda asosiy manba bo'lib qoladi va siz uni portfelingizda faxr bilan ko'tarib yurasiz.

Gulyuz BAHODIR qizi suhbatlashdi.

Mustaqillik ruhida unib-o'sib kelayotgan navqiron avlodning mana shunday sport anjumanlarida ishtirok etishi, o'z kuchi va mahoratini, oliyjanob fazilatlarini namoyon etishi biz uchun istiqbolimizning eng ulug' yutuqlaridan biridir.

*O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Islom KARIMOV.*

MAQSADIMIZ — BARKAMOL AVLODNI TARBIIYALASH

**Bolam deb
yashaydi
O'zbek**

Ushbu birgina so'z zamirida ulkan ma'no mujassam. Zero, farzand kamoli, uning baxt-saodatini ko'rishni istagan borki, ertangi kun tashvishi, kelajak o'yi bilan yashaydi. O'zligimizning asosiy jihatlaridan biri ham shunda.

Komil inson nafaqat ma'nan yetuk, balki jismonan ham to'kis bo'lishi lozim. Shu nuqtayi nazardan yurtboshimiz boshchiligida ishlab chiqilgan «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi» asosida uzluksiz ta'lim tizimiga hamohang tarzda farzandlarimizning muntazam ravishda sport bilan shug'ullanishlarini ta'minlash maqsadida uch bosqichli sport tizimi ham amaliyotga tatbiq etildi. Millionlab sportsevar yoshlarni jamlagan mazkur uch bosqichli tizim qator mamlakatlarda katta qiziqish uyg'otayotgani ham sir emas.

Zero, bugun davlat siyosati darajasiga ko'tarilgan sog'lom avlodni tarbiyalash masalasi buyuk davlat poydevorini, farovon hayot asosini qurish yo'lidagi sobit qadamdir.

BARCHA SHAROITLAR SIZLAR UCHUN

«O'zbekiston Bolalar sportini rivojlantirish jamg'armasi» O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2002-yil 24-oktabrdagi PF-3154 sonli Farmoniga asosan tashkil etilgan. Jamg'arma faoliyatini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risidagi yurtboshimizning Farmoni bilan O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi tasarrufiga o'tkazilgan bo'lib, yurtimizda yosh avlodni har tomonlama barkamol etib tarbiyalash, farzandlarimiz irodasini toblash, mustaqil dunyoqarashini shakllantirish, ong-u shuurida Vatanga sadoqat, el-yurtga mehr-muhabbat tuyg'ularini qaror toptirishga yo'naltirilgan soha — bolalar sportini rivojlantirishga huquqiy asos yaratildi.

2003-2005-yillarda jamg'arma tomonidan homiylar ko'magida jami 379ta (74tasi maktab sport zallari) yangi sport inshootlari qurib, foydalanishga topshirildi. Ularning aksariyati qishloqlarda barpo etildi. 170ta inshoot rekonstruksiya qilindi.

Agar ushbu ishlar ko'lamini

o'tgan yillar bilan taqqoslasak:

2003-yilda (106tadan 75tasi) — 71% qishloq joylarda;

2004-yilda (120tadan 93tasi) — 78% qishloq joylarda;

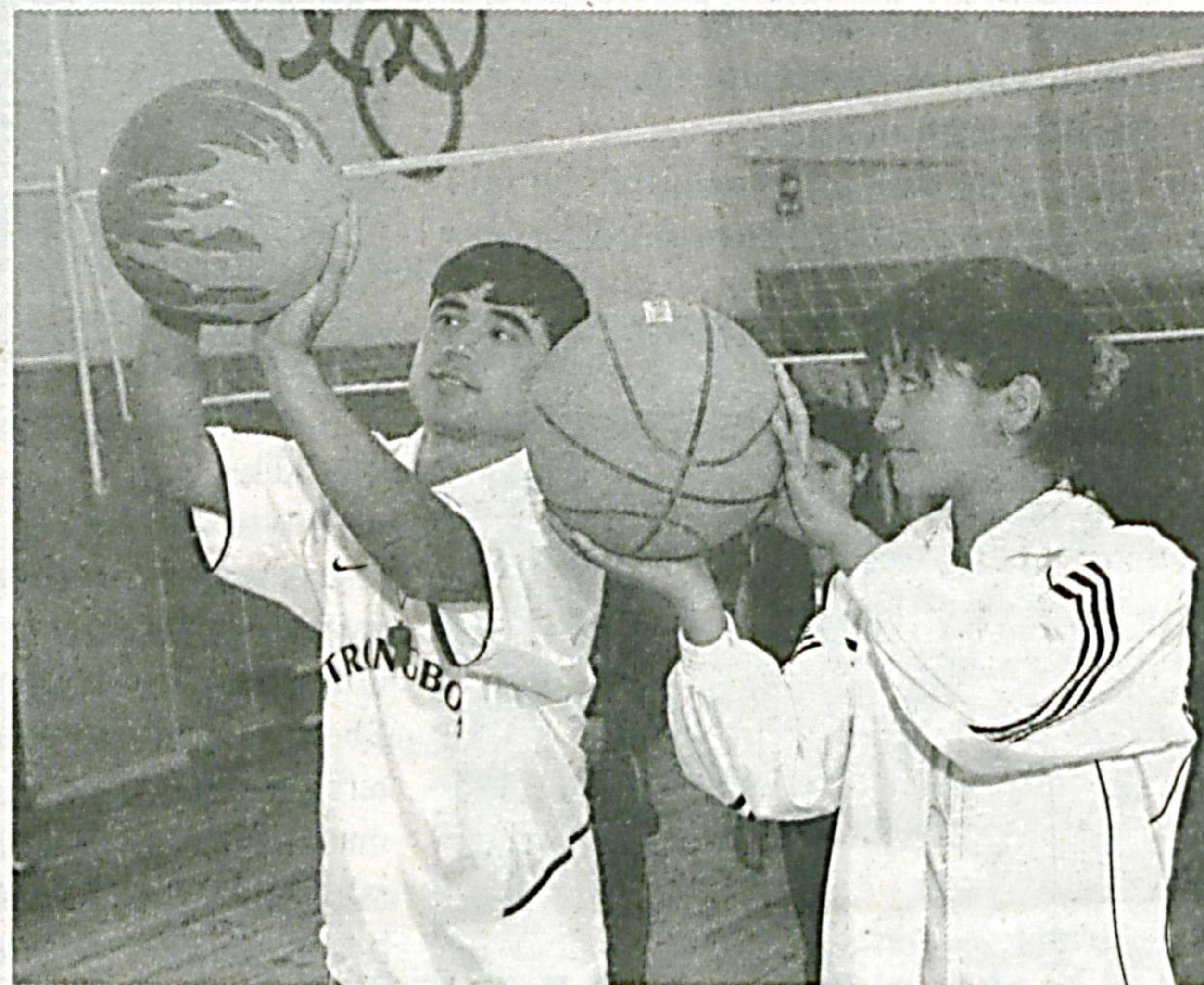
2005-yilda (153tadan 128tasi) — 83% qishloq joylarda;

2006-yilda (164tadan 137tasi) — 85% qishloq joylarda qurildi.

Xulosani esa o'zingiz chiqarib oling.

2007-yilda rejalashtirilgan 174ta qurilishlardan (10ta yangi qurilish, 147ta maktablarga sport zali va 17ta rekonstruksiya) 149tasi, ya'ni 87 foizi qishloq joylarda qurilishi ko'zda tutilgan. Joriy yillar mobaynida jami 543ta sport majmualar qurilishi amalga oshirildi. Bular 164ta yangi qurilish (TIP), 329ta maktablarga sport zallari qurish va 224ta mavjud sport inshootlarini qayta ta'mirlashdir.

Birgina 2006-yilda qurilib foydalanishga topshirilgan sport inshootlariga «Sport karvonlari» shiori ostida jami 2,3 mlrd. so'mlik sport

«SPORTDA GAP KO'P EKAN»

«Sog' tanda sog'lom aql» degan naqlni ko'p eshitardim-u, mag'zini chaqib ko'rmagan ekanman. Sport bilan shug'ullana boshlaganimdan buyon uning xo'p topib aytilganiga amin bo'ldim.

Avvallari barvaqt turishga, darslarni o'zlashtirishga biroq qiynalardim. Biror yumush bajarsam ham tezda charchab qolardim.

Mana bir yarim yildirki, «Jar» sport sog'lomlashtirish majmuasida sportning shotakan karate do turi bilan shug'ullanib kelayotganimdan buyon o'zimda juda katta o'zgarish sezayman. Barvaqt turishga odatlanib qolganimdanmi, dam olish kunlari ham erta turib, hech kimga uyqu bermayapman. «Qiz bola bo'la turib nega aynan karate turini tanladingiz?» deb so'rashadi ko'pincha mendan.

—Avalambor, o'zimni himoya qilish uchun, deyman ularga. Inson har xil holatlarga tushib qolishi mumkin-ku, axir. Qolaversa, karate insonni matonatli, bardoshli, o'z ustida ishlaydigan va o'z so'zida tura oladigan qilib tarbiyalaydi. Bir necha musobaqalarda qatnashib, muvaffaqiyatlarga erishishga ham ulgurdim. Yaqinda Yangiyo'lda bo'lib o'tgan musobaqada 3-o'rin sohibi bo'ldim. Tengdoshlarimning mahoratini ko'rib, sportning bu turiga bo'lgan mehrim yana-da ortdi. O'z ustimda ko'proq ishlashim lozimligini ham tushunib yetdim. Hozirgi kunda murabbiyim Doniyor Toshmuhammedovdan bilmaganlarimni o'rganyapman.

Yaqinda murabbiyimiz shogirdlari orasidan bir necha qobiliyatlarini tanlab olib, qo'shimcha mashg'ulotlar o'ta boshladilar. Ular orasida men ham borligimdan juda xursandman.

Kelgusida mohir sportchi bo'lmasman, lekin yurtimiz koriga yaraydigan komil inson bo'lib, ustozimning ishonchini albatta oqlayman.

Hilola USMONXO'JAYEVA,

poytaxtdagi 13-maktabning 8-«V» sinf o'quvchisi.

asbob-uskunalari yetkazildi.

Shuningdek, ijtimoiy muhofazaga muhtoj oilalarning sport bilan shug'ullanayotgan farzandlariga 1,9 mlrd. so'mlik sport kiyimlari va sport anjomlari topshirildi.

Ommaviylikni oshirish maqsadida mintaqalarda 1216ta sport musobaqalari o'tkazildi. Bu musobaqalarda jami 688,0 ming nafar o'quvchi-yoshlar ishtirok etishdi. Shundan 266,2 ming nafarini qizlar tashkil etadi.

Sport bilan shug'ullanadigan iqtidorli yoshlarni qo'llab-quvvatlash maqsadida, 281 nafar (110 nafari qishloqlardan) sportchi, shulardan, 106 nafar (83 nafari qishloqlardan) qizlar Rossiya, Germaniya, Fransiya, Niderlandiya, Avstriya, Shveysariya, Ruminiya, Xorvatiya, Slovakiya, Xitoy, Turkiya, Ukraina, Qozog'iston, Tailand, Sloveniya, Latviya kabi davlatlarda bo'lib o'tgan turli sport musobaqalari va festivallariga yuborildi.

*Anvar MURSAKULOV,
«Bolalar sportini rivojlantirish
jamg'armasi»ning
matbuot kotibi.*

«OLTIN TOJ» KIYDIM

–Men bu ko'rsatuvda avvalgi yil ham ishtirok etganman. O'shanda shoshib qolganim tufayli birinchi shartida o'yinni tark etgandim. Bir yil davomida puxta tayyorlanganim, ustozlarimdan olgan bilimlarim o'z samarasini berdi. Hozirda tanlov asosida Toshkentdagi litseyda o'qishimni davom ettiryapman. Yangiyo'l tumanidagi ustozlarimga o'z minnatdorchiligimni bildiraman. Bu safar men «Oltin toj» sohibi bo'ldim. Ushbu ko'rsatuv meni yanada ko'proq o'qishga, bilim olishga undadi. Demak, o'qib-o'rgangan odam hayotda qoqilmas ekan.

*O'g'iloy MAJIDOVA,
Alisher Navoiy nomidagi
Nafis san'at litseyining 5-sinf o'quvchisi.*

Davomi. Boshi o'tgan sonlarda.

«O'zbek xalq ertaklari» kitobidan

Siddiq yamoqchi do'ppisini tizzasiga qo'yib, qo'li bilan peshanasini silab, so'z boshlabdi:

–Qadimgi zamonda bir yamoqchi o'tgan ekan. Ro'zg'orini zo'rg'a tebratar ekan. Bisotida ishongan, suyangan bir qizi bor ekan. Qiz aqlli, chiroyli ekan. Otasining kambag'al yamoqchi bo'lishiga qaramay, katta boylardan, beklardan sovchilar kelar ekan. Yamoqchi qizini ularga bermas ekan. Qizini u bilan yoshligidan birga o'sgan qo'shnisining o'g'liga atagan ekan. Zolimlarning zulmiga, amaldorlarning qiynoqlariga toqat qila olmagan qo'shnisi tug'ilib o'sgan joyidan ayrilib, shahardan chiqib ketibdi. Bola voyaga yetibdi. O'zining donoligi bilan odamlar orasida obro' qozonibdi. Ezilgan bechoralarga shafqat qilibdi, zo'ravonlarni do'pposlabdi. Yigitning dong'i o'zi tug'ilib o'sgan shaharga ham yetib boribdi: yamoqchi bilan qizi eshitib, nihoyatda xursand bo'lishibdi. Qiz uning kirib kelishini kunlab emas, soatlab kutibdi, yo'liga ko'z tikib, intizor bo'libdi. Lekin shuncha vaqt o'tsa ham yigit bir marta xabar olmabdi.

Rustam bu gaplarni eshitib, «yigitning bu ishi mardlik emas», deb qo'yibdi.

Orif TO'XTASH

NAVRO'Z

Yurtimizga bahor keldi
Navro'zoyni yetaklab.
Qizaloqlar terar endi –
Gullar etak-etaklab.

Bolajonlar qiyqirishar,
Varrak uchsa havolab.
Ari «tabib» qo'nar-uchar,
G'unchalarni «davolab».

Bedorlikda kurtak ochib,
Barg yozadi daraxtlar.
Mo'jizaga duch kelganday,
Quyosh ko'zi charaqlar.

Majnuntol ham boshin egib,
Sochini yuvar soyga.
Gijingtoylar xivich cho'pga –
Minvolib o'ynar «poyga».

Mayingina yomg'ir yog'ib,
Ko'kni bezar kamalak.
Bir tarafda onaxonlar,
Pishirishar sumalak.

Yigitlar ham ko'mak qo'shar,
O'tiniga, qalovga.
Childirmasin qizdirvolib –
O'choqdagi olovga.

Sho'x momolar o'lan aytar,
Xo'sh, o'yinga qalaysiz?
Davramizni qizitsangiz,
Sumalakdan yalaysiz!

SABAB

Maktabga kelar Soyim,
Qappaytirib kissani.
Odati shudir doim –
Chaqa boshlar pistani.

Muallim ko'rib deydi:
– Jim o'tirgin, hoy bolal!
Bu ishing ko'rib qolsa,
Urishar farrosh xola.

Muallimning gapiga,
Javob qaytarar Soyim:
– Farrosh meni urishmas,
Chunki bo'ladi oyim!

AVTOBUSDA

– Biroz uyalmaysanmi,
Tez o'rningdan tur, Matlab?
Joy bo'shatib bersang-chi,
Kattalarni hurmatlab!

Yoningda turgan xola,
Qara, qanchalar kekxa.
Zora aqling kirardi,
Rahmat, olqishi tegsa.

– Bunchalar nasihatgo'y
Bo'lmasang, o'rtoq Tohir?
Nega uyalarkanman,
U kishi buvim axir!

«NASIHAT»

Xolmirza bilan Turdi,
Olmani talashardi.
Qarab turdim, bo'lmadi,
Ikki ko'zim olmada.

Ularga tanbeh berib,
– Jim yuringlar, -dedim men.
Uy-uyiga jo'natib,
Olmasini yedim men.

QUYOSH YERINING PAHLAVONI

–Qizning dong'i shahar hokimining qulog'iga borib yetibdi. Shahar hokimi qizga g'oyibdan oshiq bo'lib, to'rt xotin ustiga xotinlikka so'rab, qancha sarpolar bilan sovchi yuboribdi. Qiz va uning otasi botir yigitning umidida sovchilarni qaytaribdi. Buni eshitgan hokim g'azablanib qizning otasini daryoga tashlatib, uyga o'tqo'yib, qizni zo'rlab olib ketibdi. Baliqchilar yamoqchini ushlab, o'limdan qutqarib qolibdilar. Hokim qizga azob beribdi. Qiz har qanday azoblarga bardosh berib, yigitni kutibdi. Yigitdan esa darak yo'q emish.

Rustam tebranib, qo'llarini bir-biriga ishqalab qo'yibdi.

–Hakim qizni qiynab, temir qafasga solib, osib qo'yibdi. Qiz har bir yo'lovchiga: «Mendan pahlavonga salom ayting!» deb yolvorar ekan. Yigitdan hech darak bo'lmabdi.

Rustam irg'ib o'rmidan turib ketibdi.

–Belida belbog'i bormi u yigitning? - debdi g'azablanib.

–To'xtang, arslonim, balki u pahlavonning bundan xabari yo'qdir. Hikoyaning davomini eshiting. Qizning otasi baliqchilar qo'lida uch-to'rt kun turib, biroz tuzalganidan keyin bu voqealardan pahlavonni xabardor qilgani yo'l olibdi.

Shu payt «xotinlar»dan bittasi Rustamning oldiga kelib:

–Rustamjon, onangiz jon berish oldida, sizga juda mushtoq bo'lib yotibdi. Oldilariga kirsangiz, -deb yalinibdi. Rustam sakrab turib «kasal» yotgan joyga boribdi. Siddiq yamoqchi o'z joyiga ketibdi. Kampir haqiqatan qiynalib yotgan ekan. Rustam tepasiga borganida, ikkinchi «xotin»:

–Ko'p qiynalmang, mana, azamatingiz qarshingizda turibdi, - debdi.

Kampir qo'llari bilan Rustamga qulog'ingni tut deganday imo qilibdi. Rustam engashgan ekan, kampir behush qiladigan dorini Rustamning burniga tutibdi. Rustam hushsiz bo'lib yiqilibdi.

Davomi keyingi sonda.

Xudoyberdi TO'XTABOYEV

CHUMCHUQNING BOSHIGA OQ DO'PPI KIYGANI**(Ertak)**

Bir bor ekan, bir yo'q ekan, qadim zamonda bir tadbirkor chumchuq bo'lgan ekan. Oллоh unga aqlan boshqalarga qaraganda ko'proq bergan ekan. Aqlini ishlatib osongina don topib yerkan, suv qayerda ekanligini oldindan belgilab qo'yarkan. Qishda issiqqina uyi bo'larkan, issiq kunlarda qaysi daraxtning shoxiga qo'nishni ham yaxshi bilarkan. Tadbirkor bo'lgani uchun hamisha huzur-halovatda yasharkan.

Kunlardan bir kun chiqindilar orasidan bir chigit donasini topib olibdi. Boshqa qushlar kabi darrov yeb qo'yaqolmabdi. Undan boshiga oq do'ppi tikirib olmoqchi bo'libdi. Chigitni tishlab, yer haydayotgan dehqonning oldiga boribdi:

– Ek-ek, mekunam,

Ekmasang mekunam.

Boshingni talqon qilaman,

Uyingni vayron qilaman, - deb yoqimli ovoz bilan ashula aytibdi. Dehqon qushlarning tilini yaxshi bilarkan. Garchi ohangida do'q-u po'pisa bo'lsa ham ovozing o'zi juda yoqimli, shirali ekan. Yoqimli ovoz unga ma'qul bo'libdi.

Chumchuqning tumshug'idagi chigitni olib, darrov yerga ekib beribdi. Chumchuq piri etib uchib ketibdi. Sal kundan keyin kelib qarasa, chigit quruq yerda nam bo'lmagani uchun unib chiqolmay qiynalib yotgan ekan. Chumchuq dehqonning yonginasiga kelib qo'nib:

– Sug'or-sug'or, mekunam,
Sug'ormasang mekunam.

Boshingni talqon qilaman,

Uyingni vayron qilaman, - deb ashulasini aytibdi. Dehqon

o'z yerlariga suv quyayotgan ekan, chumchuqning chigiti ostiga ham qondirib suv quyibdi. Chumchuq mamnun bo'lib uchib ketibdi.

(Davomi kelgusi sonda).**ORZULARI OSMON BOLALAR**

Ana shunday maktab-internatlardan yana biri poytaxtimizning Hamza tumanida joylashgan bo'lib, ko'zi ojiz o'g'il-qizlar tarbiyalanadilar bunda. Bilim dargohidagi yo'lakchalar, maydonchalardan tortib, sinf xonalari, sport zali, yotoqxonalar-u faollar zaligacha shu yerda yashovchi bolajonlar uchun moslashtirilgan.

Faollar zalidan taralayotgan yoqimli kuy va qo'shiq sadolari diqqatimizni tortdi. San'atsevar bolajonlar musiqa rahbari Dilfuza Yo'ldosheva boshchiligida «Turkiston» konsert zalida o'tkaziladigan tadbirga hozirlik ko'rayotgan ekanlar. Umidjon Turobov, Azizbek Qosimov, Maftuna Narzullayeva, Shahriyor Oripov kabi o'g'il-qizlarning zavq-u shavqini, ayniqsa, Ilhomjon Farmonovning shogirdi Umidjon ismli bolakayning iqtidorini ko'rib, ularning ko'rar ko'zlari ojiz bo'lsa-da, qalb ko'zlari sog'lomligiga amin bo'ldik.

Umidjon bilan samimiy do'stlashib ham oldik. U bizni maktab-internatdagi shart-sharoitlar bilan tanishtirdi, mehdaryo ustozlari Galina Kashtanova, Flora Faxriddinova, Tamara Saidakbarova, 30 yildan ziyod shu maskanda mehnat qilib kelayotgan Svetlana Borisova, Gulsara Ergashevalar haqida to'liqlanib gapirib berdi, hatto do'sti Azizbek ikkisinin orzulari bilan ham o'rtoqlashdi.

–Sardor Rahimxon bilan qo'shiq kuylashni, Shukrullo Isroilov bilan duet aytishni juda xohlayman, -deydi bolakay samimiy jilmayib.

Maskandagi sharoitlarni, tarbiyachi va murabbiylarning mehribonliklarini ko'rib, kishining ko'ngli taskin topadi. Lekin bolajonlar chehrasidagi qandaydir mungni ilg'ab, murg'akkina yuraklari tubidagi o'kinchni his qilish mushkul emasdi. Bu o'ksik ko'ngillarni biroz bo'lsa-da ko'tarish niyatida ularga beg'araz ko'mak berayotgan Eron elchixonasi, «Sen yolg'iz emassan» Xalqaro jamg'armasi kabi homiy tashkilotlar haqida internat direktori Shokira opa Irmatovadan iliq gaplar eshitdik. Maskanning ma'naviyat va ma'rifat ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari Zamira opa G'afurova boshchiligidagi «O'zbekiston – mening Vatanim!», «Mehrjon», «O'yla, izla, top!» kabi ko'plab kecha va tadbirlar bolajonlarni Vatanni sevishga, dunyoni qalb ko'zi bilan tanishga, his qilishga o'rgatadi.

Imkoniyati cheklangan bo'lsa-da, bilimdonlig-u zukkolik bobida tengdoshlaridan qolishmaydigan bu bolajonlarga aytar gapimni quyidagi misralar orqali ifodalagim keldi:

Hayot shunday yaralgan asli,
Goh xush, noxush o'tar har kuning.
Dard-u hasrat berib kimgadir,
Bardoshini sinaydi uning.

Ne tilasa ota farzandga,
U ham senga shuni tilaydi.

Kamchiliging bo'lsa, o'ksinma,
To'rt muchang sog' bo'lsa, a'lo nur.
Faqat tanning emas, aslida,
Qalb sog'ligi juda muhimdir.

Imkoniyating cheklangan bo'lsa,
Iqtidor-u iste'doding bor.
Gar ularni qilsang namoyon,
Mazmunga boy hayot bo'lar yor.

Murg'ak ko'ngling cho'ktirma aslo,
Yurtboshing bor, boshing silaydi.

Yolg'izmassan, xalqing mehribon,
Kelajaging iqbolga yordir.
Bu bag'ri keng yurt quchog'ida,
Har insonning o'z o'rni bordir.

Feruza JALILOVA.

Adiblar – bolalarga

Anvar OBIDJON

(Davomi. Boshi o'tgan sonda).

Asalarilar «Hayuv-v!» deya irg'ishlashib, o'zlarini rango-rang gullarga urishdi. Birgina G'izg'izqori o'z joyida qoldi.

– Biz kapalak emasmiz, biz guldand-gulga qo'nib o'ynamaymiz, – deb yana gap uqtirishga tushdi. – Chechaklarning tub-tubida shirin totqilar bor. Biz o'sha totqilarni simirib olib, asalga aylantiramiz.

Bu gapdan Gulixonning og'zi suvlashib, chehrasi ochildi:

– Voy! Qani o'sha asallar? Asal yeyishda mendan ustasi yo'q.

– Asal yeding kelayotgan bo'lsa, egamizdan so'rab ko'r, – dedi G'izg'izqori.

Mahallaning etagida yashovchi Turdibek ota asalarilarga yog'och uycha qurib bergan ekan. Asalarilar asallarni o'sha uychaga eltib to'plasharkan.

Ertasi kuni Gulixon yana gulzorchasiga chiqdi. Ariqchadan suv ochib, gullarni sug'orayotganida, «viz-z, viz-z» qilganlaricha, tag'in o'sha asalarilar kelib qolishdi.

– Salo-o-m, Gulixon! – dedi G'izg'izqori.

– Salo-o-m, G'izg'izqori! – dedi Gulixon.

Endi boshqa asalarilarga navbat keldi.

– Salo-o-m, yaxshi qiz!

– Qaytib ko'rishganimizdan niho-o-yatda xursandman, Gulixon!

– Achchalomalaytim...

Kecha Gulixon roppa-rosa to'rt yoshga to'lgan kun edi. G'izg'izqoridan daragini bilib olgandan keyin tug'ilgan kuniga Turbidek otaning asalidan sovg'a qilishlarini so'radi. Dadasi: «Xo'p bo'ladi, qizim», dedi-yu, borib bir kosa asal olib keldi.

Buni asalarilarga aytib maqtanishi bilanoq, G'izg'izqori: «Xo'sh, asalimiz senga yoqdimi?» deya shosha-pisha savol bergan edi, atrofda asalarilar qanday javob berilishini kutib, Gulixonning og'ziga hayajonlanib tikilishdi.

– Yegan sari yeding keladi, – dedi Gulixon. – Asallaring shunaqayam shirin ekanki, mazasi haliyam tilimda turibdi.

Buni eshitib, asalarilar shodlikdan «Hayuv-yu!» deb yuborishdi. Chechaklardagi totqilarni talashib-tortishib so'rib olishgach, yaxshi kayfiyatda uylari sari yo'l o'la boshlashdi.

– Xayr, Gulixon, – dedi birinchi asalari.

– Xayr, asalarijon, – dedi Gulixon.

– Xayr, yaxshi qiz, – dedi ikkinchi asalari.

– Ko'rishguncha xayr, – dedi Gulixon.

Mitti asalari odatdagidek sheriklaridan keyinroq uchayotib, «Yachchi qol, Gulixon», deya qanotchasini silkitgan edi, Gulixon: «O'zing ham yaxshi bor, kichkinavoy», deb kaftini tebratdi. So'ng G'izg'izqoriga yuzlanib: «O'rtoqlaring rosa-a xursand ko'rinishyaptimi?» deb so'radi.

– Asalimizni maqtab, barimizni xursand qilding, – dedi G'izg'izqori. – Ota-buvamizdan qolgan odatimizga ko'ra doimo boshqalarga foydasi tegadigan ish qilishga urinamiz. Qilgan ishimiz o'zgalarga yoqsa, juda suyunib ketamiz. Shunaqa oqko'ngil bo'lganimiz uchun hamma bizni yaxshi ko'radi.

G'izg'izqorining bu so'zlari Gulixonning diliga qattiq o'rnamshib qoldi-yu, o'sha kundan boshlab xulq-atvori ancha o'zgardi. Endi u biron-bir yumushga qo'l urishdan ilgari, bu ishimdan boshqalarga naf bormi, qilgan ishim birovlariga yoqarmikin, deya ichida o'ylab qo'yadigan, oyisining qo'ldoshiga aylanib uy supurayotgan, idish yuvayotgan yoki tovuqlarga don sochayotgan vaqtida yuragi zavq-shavqdan yashnab ketadigan bo'ldi.

(Tamom).

O'ZBEK ADABIYOTINING FAXRI

Prezidentimizning ulug' o'zbek yozuvchisi Abdulla Qahhor tavalludining 100 yilligini keng nishonlash to'g'risida qabul qilgan qarorini xalqimiz mamnuniyat va qoniqish bilan kutib oldi.

Abdulla Qahhor. Bu nomni tilga olishingiz bilan adabiyot olamida

El e'zozlagan adib

yorqin yulduzdek iz qoldirgan bir alloma ko'z oldingizga keladi. Abdulla Qahhor adabiyotimiz chinorlaridan edi. U Oybek, G'afur G'ulom, Shayxzoda, Mirtemir kabi

salaflari ila yangi zamon adabiyotining tamal toshini qo'ygan siymolardan edi. Xususan, o'zbek hikoyanavisligining dunyoga kelishi va yuksak maqomga ko'tarilishida Abdulla Qahhorning alohida xizmati bor. U haqli ravishda o'zbek nasrini jahonga tanitgan adiblarimizning biri sanaladi.

U adabiyotning hamma janrlarida bir xil mahorat bilan ijod qilgan. Abdulla akaning romanlari, qissalari, pyesalari, hikoya va ocherklari o'zbek adabiyotining oltin xazinasidan munosib o'rin olgan. Abdulla Qahhor ayniqsa hikoyaning

benazir ustasi edi. «O'g'ri», «Anor», «Dahshat», «Mayiz yemagan xotin», «Kampirlar sim qoqdi» kabi hikoyalari adib nomini jahonga tanitdi. Bolalarga atab «O'tmishdan ertaklar» qissasini yaratdi.

Abdulla akaning ko'pgina iboralari hikmatli so'zdek og'izdan og'izga ko'chib yurardi. Masalan, katakda semirib yotgan tovuq uchishning foyda-ziyonini qayoqdan bilsin.

Dushmanning otgan toshdan jigaring otgan uvada qattiq tegadi. Umrndan boshqa hamma narsaning qisqa bo'lgani yaxshi. Umr sal uzun bo'lsa, zarari yo'q.

Odamzod hasad qilmasligi kerak, havas qilishi kerak. Havas qilgan odam murodigaga yetadi.

Do'lanani ko'rib, tog'ni esdan chiqarmaslik kerak.

Kishan oltin bo'lsa ham, harqalay kishan!

To'kilgandan tomchilagan yomon, to'kilganni kishi darrov payqaydi. Tomchilaganni uzoq payqamaslik mumkin.

Xo'roz «Men qichqirmasam, tong otmaydi», deb o'ylar ekan.

Echkining orqasi qichisa, cho'ponning nonini yeydi.

Qisir sigir ko'p ma'raydi.

Semiz kitobning yuragi yaxshi tepmaydi.

Abdulla Qahhordek zahmatkash, intizomli, o'zini butkul adabiyotga bag'ishlagan yozuvchi kamdan-kam topiladi. U og'ir xasta bo'lishiga qaramay, umrining oxirigacha qalamni qo'ldan qo'ymadi. Qirq yillik betinim sermashaqqat mehnat Abdulla Qahhorni adabiyotimiz klassiklari qatoriga qo'shdi. U elimizda sevilib o'qiladigan yozuvchilardan biriga aylandi.

O'zbek xonadonida toki o'quvchi zoti bor ekan, Abdulla Qahhor asarlari bizga olam-olam zavq bag'ishlab, mangu yashayveradi.

S.QARNOQLI.

JURNALISTLAR TALABCHAN BO'LISHADI

Suratdagi bu qizning chehrasi sizga tanish tuyulayotgandir-a, bolajonlar? Barchangiz sevib tomosha qilgan «Chinor» nomli videofilmida Lobar rolini talqin qilgan tengdoshingiz Shahnoza Karimova bilan yaqinroq tanishmoqchi bo'lsangiz, u bilan qilgan suhbatimizni o'qing.

—Shahnoza, Toshkent shahar, Shayxontohur tumanidagi 42-maktabning 9-sinfida «a'lo» baholarga o'qirkansiz. Yaqinda Zulfiya nomidagi Davlat mukofotining Respublika bosqichiga chiqibsiz.

—Endi javoblarini juda hayajonlanib kutayapman. Men tahsil olayotgan rus tiliga ixtisoslashgan maktabimizda ko'plab to'garaklar faoliyat yuritadi. Men ingliz tili to'garagiga qatnayman. Shuningdek, «Paxtaoy» nomli raqs to'garagiga boshchilik qilaman. Guruhimizda 10 nafar qiz bo'lib, ular bilan turli tadbirlarda faol qatnashamiz. «Xorazmcha», «Tantana» raqsini sahnalashtirganmiz. Endi kichik yoshdagi qizchalarga «Jo'jalar» raqsini o'rgatmoqchiman. Qizaloqlik

paytimda «Bulbulcha» ashula va raqs ansambliga qatnashgandim. Ustozlarim Noila opa Ortiqova hamda Dilbar opa Abdullayevadan o'rganganlarim juda qo'l kelayapti. Shuningdek, «O'zbekiston» Milliy telera-diokanali orqali namoyish etiladigan «G'aroyibkentga sayohat», «Bolalar dunyosi» nomli bolalarbop ko'rsatuvlarning boshlovchisiman.

—To'garak, ko'rsatuvlar, maktabdagi darslar... bularning barchasiga qanday ulgurasisiz? Toliqib qolmaysizmi?

—Yo'q, men barchasiga ulgurishga harakat qilaman.

Qoldirgan darslarimni tezda o'zlashtirib olishimda menga ustozlarim hamda dugonalarim yaqindan yordam berishadi.

—Kitoblar ham mutolaa qilib turasizmi?

—Ko'rsatuvimiz rejissyori Zamira opa Begimqulovaning aytishlaricha, boshlovchilarning nutqi ravon, so'z boyligi ham mo'l bo'lishi kerak ekan. Shuning uchun ham ko'p kitob o'qiyman. Yaqinda ular rejissyorligidagi «Chinor» nomli videofilmida suratga tushdim. Undan oldin «12 oy» ertagi asosida suratga olingan «Ko'klamoy» badiiy filmida Adolat rolini o'ynagandim.

—Badiiy filmlarda rol o'ynash qiyin ekanmi?

—To'g'risini aytsam, bir-

oz qiynal-dim. Chunki o'z imning

tanish

xarakterimdan chiqib ketib, umuman boshqa fe'li odamga aylanishim kerak edi. «Ko'klamoy»da Adolat timsolini yaratganimda unchalik qiynalmadim. Chunki Adolatning fe'li menikiga o'xshash edi. «Chinor» filmida esa tamoman boshqa xarakterli qizni o'ynashimga to'g'ri keldi. Lobar Aziz ismli ukasini faqat yaxshi o'qishga, ezgu ishlar qilishga undab, tergab turadigan qattiqqo'l qiz. Tabiatan ko'ngilchan qiz bo'lganim bois, biroq qiynalgandirman.

—Zulfiya nomidagi Davlat mukofoti nomzodlariga talab juda kuchli, deyishadi. Qiyinchiliklardan qo'rqmaysizmi?

—Aslo. Tanlovda qatnashishimda o'zbek tili o'qituvchimiz Klara opa Muhammedova yaqindan yordam berdilar. Yaqinda Respublika Xotin-qizlar qo'mitasi va Toshkent shahar hokimligi hamkorlikda Zulfiya mukofoti nomzodlarini Chorvoq oromgohiga bir kunga sayohatga taklif qilishdi. U yerda «Olovuddin» guruhi a'zolari musiqali chiqishlari bilan barchamizni xushnud etishdi. Professor Jamila opa kelajakda oilamiz mustahkam bo'lishi uchun ko'proq nimalarga e'tibor berishimiz lozimligi haqida ma'ruza o'qidilar. Chorvoqning tabiat manzarasi barchamizning ko'nglimizga zavq bag'ishladi. Bu sayohatning gashtini hecham unutmaymiz.

—Kelajakdagi orzularingiz bilan o'rtoqlashsangiz...

—Kelajakda jurnalist bo'lmoqchiman. Bu kasbga juda qiziqaman. Bu kasb egalari izlanuvchan va o'zlariga juda talabchan bo'lishadi.

—Shahnozaxon, orzularga yetishishingizga tilakdoshmiz.

Ozoda TURSUNBOYEVA suhbatlashdi.

«Onajonim – mehribonim, Sen-la yorug' qalb-jahonim» insholar tanloviga

ONAJONIM HAMMADAN YAXSHI

Onajonlar boshimiz silar,
Iqbolimiz quyoshi kular,
Ular bilan hayot charog'on,
Umrimiz ham o'tar farovon.

Salom aziz do'stim «Tong yulduzi» gazetasi! Rang-barang sahifalaringni hamisha maroq bilan o'qiyman. Ayniqsa, hikoyalar, qissalar, she'rlar mening jon-u dilim. Istagim, tarixiy mavzulardagi hikoyalarni ko'proq chop etsang. Chunki buyuk bobolarimiz jasoratini o'rganishga hamma ham qiziqadi. Ulardek bo'lishga intiladi.

Yana bir istagim, sahifalaring orqali mehribon onajonim Hilola Qosimova va singlim Azizaxonni hamda barcha ustozlarimni 8-mart bayrami bilan chin qalbidan muborakbod etmoqchiman. Ularga uzoq umr, baxt-saodat tilayman. Musaffo osmon, beg'ubor zamin qo'ynida hamisha sog'-omon bo'lishsin!

Mirsayid QOSIMOV,
Yunusobod tumanidagi 240-maktabning
5 - «A» sinf o'quvchisi.

Kun – yerning o'z o'qi atrofida bir maromda aylanib chiqishi uchun ketadigan vaqt. Yulduzlarning har 23 soat 56 daqiqa 4,09 soniya davomida samodagi o'z o'rniga qaytib kelish vaqti yulduz kuni, deyiladi. Quyosh kuni esa 24 soatdan iborat.

Eng uzoq vaqt suvsiz yura oladigan jonzor kalamush ekan.

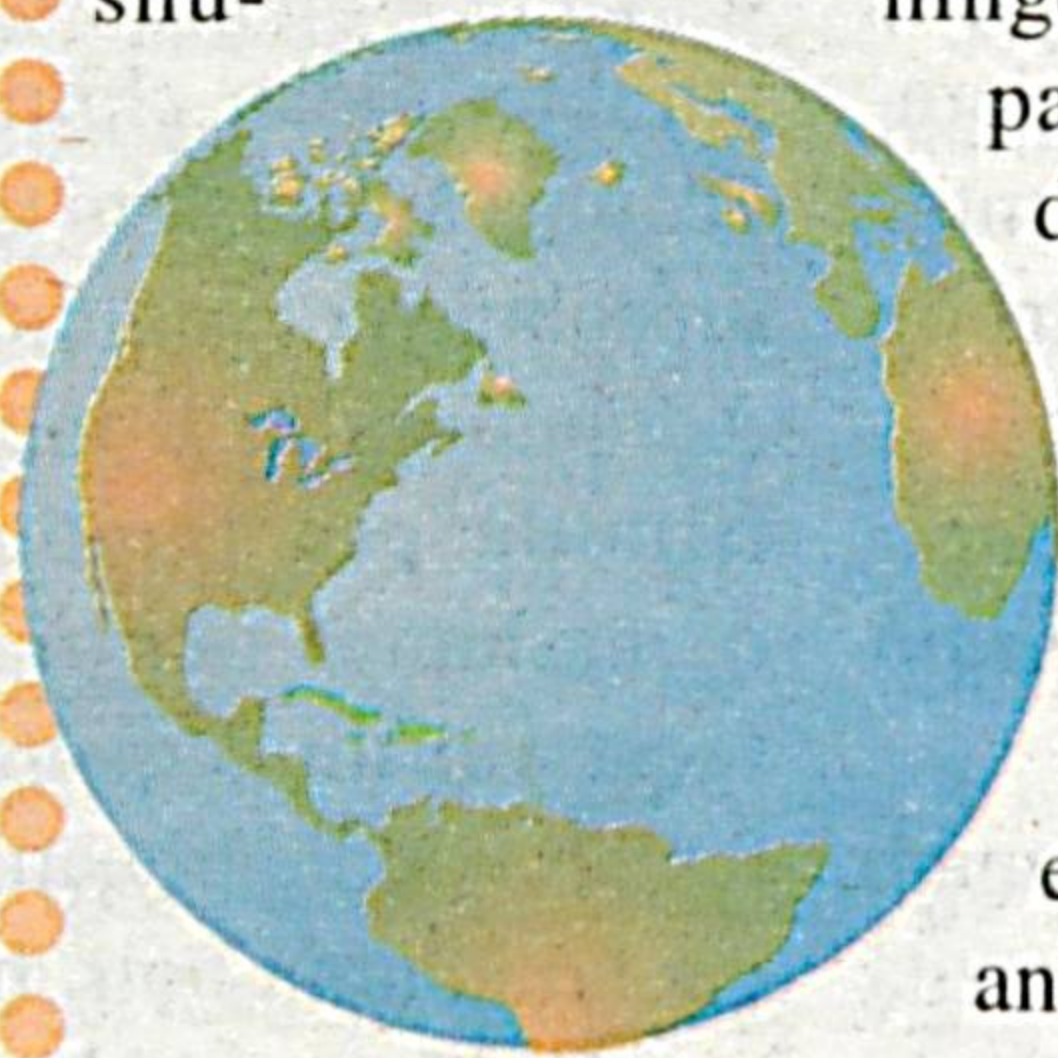
* * *

Yumronqoziq bir kechada 76 metr yerosti yo'li qazishi mumkin.

BOLAKAYTLAR, BULARNI**BILASIZMI**

Yer taxminan 4,5 milliard yoshda.

Eng keksa jismlar bundan 3,8 milliard yil avval vujudga kelgan. Olimlar, shu-

ningdek, yerning paydo bo'lishi davrida zamin-ga ilk borat u sh g a n meteoritning yoshi ham u bilan teng ekanligini aniqlashgan.

Keyingi paytlarda bolalarda ham qiziqish uyg'otayotgan qo'l telefonlari (mobil) orqali ko'p so'zlashish sog'liqqa ziyon yetkazishi mumkin ekan. Agar bu telefonlarning egasi 10 yil mobaynida so'zlashsa, miya saraton kasaliga uchrashi xavfi yuzaga kelarkan. Finlyandiya, Daniya, Norvegiya, Shvetsiya va Buyuk Britaniya olimlari shunday xulosaga kelishdi.

Dunyoda kompyuterlarni ishlab chiqarish va ularni dasturlashtirish bo'yicha eng asosiy kompaniya «Microsoft» xo'jayini Bill Geyts o'z bolalariga bu elektron mashina bilan shug'ullanishlarini cheklab qo'ydi. Uning fikricha, bolalar bir kunda 45 daqiqa kompyuter bilan shug'ullanishlari mumkin ekan. Bundan ortiq vaqt bolaga ziyon yetkazarkan.

Chuvalchangning tishlari 25 mingga yaqin ekan.

* * *

Tuyaqushning tuxumini qaynatish uchun 4 soat kerak bo'ladi.

* * *

Asalari 1 kilogramm asal yig'ish uchun 2 milliondan ortiq gulga qo'nishi kerak ekan.

* * *

1 sotix – maydon o'lchovi bo'lib, 10x10=100 metr kvadrat teng.

* * *

1 botmon – 78 pudga yoki 128 kg. teng.

* * *

1 qarich – bosh barmoq bilan jimjiloq barmoq yoyilmasiga teng, ya'ni 19-20 santimetr.

* * *

1 pud – 16 kg.

* * *

1 qadoq – 409,5 gramm.

* * *

1 qadam – 63-71 sm. teng uzunlik.

* * *

1 arshin – bir qadamga teng.

* * *

1 chaqirim – 1006 metrga teng.

BO'YIGA:

1. Tort.
2. Asal.
4. Olam.
7. Mana.
8. Bobo.
9. Olma.
11. Zoir.
12. Rost.
13. Fazo.
15. Xola.
18. Olim.
21. Ozod.
23. Anor.
25. Uzum.
27. Kosa.
30. Noma.
32. Elak.
35. Odil.
37. Doka.
38. Zina.
39. Ra'no.
42. Odob.
43. Eshik.
45. O'sma.
47. Alla.
49. Usta.
51. O'tov.
53. Nola.
55. Soli.
57. Inoq.
59. O'tin.
62. Vali.
64. Xoin.

ENIGA:

1. To'rt.
2. Arra.
3. Lola.
5. Ayiq.
6. Amma.
8. Baho.
10. Maosh.
12. Rauf.
14. Zebo.
16. Ford.
17. Chaki.
19. Inon.
20. Soat.
22. Barf.
24. Azob.
26. Momo.
28. Toza.
29. Sado.
31. Tesha.
33. Kema.
34. Ilon.
36. Ipak.
38. Zira.
40. Nido.
41. Bino.
43. Eshik.
44. Jo'ja.
46. Dala.
48. Chana.
50. To'ti.
52. Dono.
54. Asil.
56. Ulov.
58. Ko'za.
60. Oila.
61. Uvol.
63. Enli.
65. Ikki.

Onajonim - mehribonim
TONG
yulduzi

BOSH MUHARRIR v.b:

To'lqin HAYITOV

TAHRIR HAY'ATI:

Turobjon JO'RAYEV,
Dilbar ALIMJONOVA,
Qahramon QURANBOYEV,
Jabbor RAZZOQOV
(«O'zbekiston» NMIU bosh muharrir o'rinbosari),
Dilmurod RAHMATILLAYEV,
Dilshoda DADAJONOVA,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Sobirjon SHARIPOV,
Ergashvoy SARIQOV.

Muassislar:

O'zbekiston matbuot va axborot agentligi,

O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi,

«KAMOLOT» Yoshlar ijtimoiy harakati,

«SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga qarashli bo'lmagan xalqaro xayriya jamg'armasi.

Gazeta O'zbekiston matbuot va axborot agentligida
0208-raqam bilan
2007-yil 2-fevralda ro'yxatdan o'tgan.

Noshir:

«O'zbekiston»

nashriyat-matbaa ijodiy uyi.

Gazeta

«O'zbekiston»

nashriyat-matbaa ijodiy uyi kompyuter bo'limida terib sahifalandi va chop etildi. Gazeta haftaning dushanba kuni chiqadi. Hajmi A-3, 2 bosma taboq.

Adadi - 59839

Buyurtma N: J-3391

Dizayner va sahifalovchi:

Fazliddin
SHOYODGOROV

Navbatchi:
Muharrama
PIRMATOVA

Rassom:
Nodira MIRZAYEVA

Manzilimiz:

700129,

Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Obuna indeksi: 198.

e-mail:

tong1924@mail.ru

Tel: 144-27-25

144-63-08

Tel./ faks:

(99871) 144-38-10